

3ο Πανελλήνιο Συμπόσιο Πανεπιστημιακών Βιβλιοθηκών

Ξάνθη - Κομοτηνή - Αλεξανδρούπολη, 9-11 Νοεμβρίου 1994
Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Πραγματοποιήθηκε στη Θράκη το 3ο Πανελλήνιο Συμπόσιο των Πανεπιστημιακών Βιβλιοθηκών, 9-11 Νοεμβρίου 1994, εκ μέρους του Δ.Σ. της ΕΕΒ συμμετείχαν η πρόεδρος του Δ.Σ. η πρόεδρος του ΠΕΤ - Πελοποννήσου Δανάη Γεωργιάκη και ο ταμίας του ΠΕΤ - Βορείου Ελλάδος Γιώργος Χριστοδούλου. Εκ μέρους της Ένωσης παρέμβασης - εισήγηση έκανε η πρόεδρος Χρ.. Οικονομοπούλου με θέμα:

«Ο ρόλος των Πανεπιστημιακών Βιβλιοθηκών, βασική υποδομή για την εκπαίδευση και την έρευνα».

Μπορεί σήμερα με την υπάρχουσα κατάσταση να παίζουν τον ρόλο τους οι Πανεπιστημιακές Βιβλιοθήκες; **ΜΑΛΛΟΝ ΟΧΙ**

Βέβαια στις αναπτυγμένες χώρες οι Πανεπιστημιακές Βιβλιοθήκες είναι βασική υποδομή για την εκπαίδευση, την έρευνα και τον πολιτισμό.

Η επικοινωνία σήμερα είναι πιο απαραίτητη όσο ποτέ άλλοτε και αναγκαία για την ανταλλαγή των πληροφοριών έτσι ώστε να έχουμε εξοικονόμηση χρόνου, κόστους και πολλαπλή πληροφόρηση. Η Ένωση Ελλήνων Βιβλιοθηκωτών έχοντας επίγνωση του ρόλου της και βαθιά συνείδηση για το πόσο ο τομέας της πληροφόρησης επιρρεάζει την αναπτυξιακή πορεία κάθε χώρας, αισθάνεται έντονη ανησυχία και αγωνία για την κατάσταση στην οποία βρίσκεται σήμερα ο τομέας της πληροφόρησης στη χώρα μας.

Στο Υπουργείο Παιδείας, το οποίο είναι καθ' ύλη αρμόδιο για θέματα που σχετίζονται με την

πληροφόρηση (Βιβλιοθήκες, Αρχεία, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, Βιβλιοθηκονομική εκπαίδευση, Πρωτοβάθμια, Δευτεροβάθμια, Τριτοβάθμια κλπ.). Έχουμε απευθυνθεί επανειλημμένα εκθέτοντας την κατάσταση και διατυπώνοντας συγχρόνως προτάσεις για την προώθηση και επίλυση της υπάρχουσας κατάστασης.

- Κανένα από τα προβλήματα δεν έχει επιλυθεί ουσιαστικά.

Τα γεγονότα τρέχουν εντός και εκτός της χώρας μας, περισσότερο βέβαια στον Ευρωπαϊκό και Διεθνή χώρο, δημιουργώντας επιτακτικές ανάγκες στον τομέα της πληροφόρησης.

- Για πολλές δεκαετίες ο θεσμός των βιβλιοθηκών έτυχε και τυγχάνει του ανύπαρκτου ενδιαφέροντος της πολιτείας, είχε και έχει σαν επακόλουθο την περαιτέρω υποβάθμισή του, ακόμα και στον χώρο της εκπαίδευσης.
- Η απαίτηση για εκσυγχρονισμό του θεσμικού πλαισίου, για σοβαρή αντιμετώπιση του ειδικευμένου προσωπικού (Σχολές Βιβλιοθηκονομίας υπάρχουν από το 1977, αλλά το ίδιο το ΥΠΕΠΘ φαίνεται να μην το γνωρίζει) για συντονισμό με βάση ενός προγράμματος Εθνικής Πολιτικής, τη δημιουργία ενός Εθνικού Δικτύου βιβλιοθηκών, τη δημιουργία μιας ειδικής υπηρεσίας (ίσως Γενικής Γραμματείας Βιβλιοθηκών) στην οποία ο ρόλος των βιβλιοθηκονόμων θα είναι αποφασιστικός και θα έχει την ευθύνη συντονισμού όλων των βιβλιοθηκών της χώρας, αποτελεί πλέον εθνική αναγκαιότητα.

Σήμερα στην Ελλάδα οι βιβλιοθήκες είναι όχι κέντρα έρευνας και πληροφόρησης αλλά υπηρεσίες, που όχι μόνο δεν μπορούν να προσφέρουν υπηρεσίες αλλά και να διατηρηθούν σε στοιχειώδη και υποτυπώδη επίπεδα. Υπάρχουν προβλήματα θεσμικά, χώρου, αδυναμία υποδοχής της νέας τεχνολογίας, αναγνώριση του ρό-

λου των βιβλιοθηκών, και των επαγγελματιών βιβλιοθηκονόμων από τις εκάστοτε Διοικήσεις των οργανισμών στους οποίους ανήκουν. Ολα αυτά καθιστούν τις βιβλιοθήκες προβληματικές από κάθε άποψη ανίκανες να εκπληρώσουν το σκοπό της ύπαρξής τους. Αν σταθούμε ειδικότερα στις Πανεπιστημιακές Βιβλιοθήκες και δούμε την κατάσταση που σήμερα εμφανίζουν θα διαπιστώσουμε ότι πέρα από λίγες εξαιρέσεις είναι οδυνηρή. Η ολοκλήρωση του θεσμικού πλαισίου με το οποίο ρυθμίζονται θέματα αρμοδιοτήτων - προσωπικού και διοίκησης των Πανεπιστημιακών βιβλιοθηκών είναι σε εκκρεμότητα από το 1983.

Ο περιορισμένος αριθμός του προσωπικού και ιδιαίτερα του επαγγελματία βιβλιοθηκονόμου, η έλλειψη κατάλληλης υποδομής, η υποβαθμισμένη συχνά αντιμετώπιση των βιβλιοθηκών από τις ίδιες τις διοικήσεις των ΑΕΙ είναι μερικά από τα χαρακτηριστικά της επικρατούσας κατάστασης. Ο τρόπος λειτουργίας των Πανεπιστημιακών Βιβλιοθηκών, κεντρικών και περιφερειακών, η σχέση μεταξύ τους, ο προσδιορισμός του ρόλου κυρίως των κεντρικών είναι σοβαρά προβλήματα που πρέπει να λυθούν. Τα προβλήματα είναι θεσμικά, οικονομικά, η συνεργασία, η διατύπωση οι ανταλλαγές και η επικοινωνία μεταξύ των βιβλιοθηκών. Οι δυνατότητες της επικοινωνίας που παρέχονται με τη νέα τεχνολογία είναι μεγάλες και η σύνδεση μέσω δικτύων καθημερινή πρακτική, ώστε να μπορέσουν οι Πανεπιστημιακές Βιβλιοθήκες να παίξουν το ρόλο τους, που είναι η υποδομή για την εκπαίδευση και την έρευνα και όχι αποθήκες συγγραμμάτων. Αυτό βέβαια προϋποθέτει έναν άλλο προγραμματισμό, αλλαγή θεσμικού πλαισίου, οικονομικό προϋπολογισμό, κτίρια, υποδομή και όχι η σημερινή κατάσταση της ανέχειας.

Ακόμα θα πρέπει να τονιστεί ότι δεν υπάρχουν Σχολικές Βιβλιοθήκες, που μέσα από αυτές υ-

πάρχει προσέγγιση των παιδιών για την αναγνώριση και το διάβασμα. Η Σχολική Βιβλιοθήκη είναι υποδομή για το εκπαιδευτικό πρόγραμμα και η συλλογή της είναι σε άμεση σχέση. Ο αναγνώστης διμορφώνεται από την μικρή του ηλικία, φτάνει βέβαια να υπάρχουν οι βιβλιοθήκες και όταν φτάσει στην τριτοβάθμια εκπαίδευση δεν αρκείται στο σύγγραμμα αλλά κάνει έρευνα. Αυτό βέβαια δεν συμβαίνει στην δική μας περίπτωση. Θα πρέπει να αναφέρουμε που οφείλεται αυτή η κατάσταση:

- Στην ασυντόνιστη και αποσπασματική χωρίς την απαιτούμενη μελέτη και προγραμματισμό και έξω από οποιαδήποτε έννοια συνολικής αντιμετώπισης του προβλήματος - ασκούμενη κατά καιρούς πολιτική.
- Η υποβαθμισμένη αντιμετώπιση των βιβλιοθηκών για χρόνια από τις Διοικήσεις των ΑΕΙ (εκτός από ελάχιστες εξαιρέσεις), τους χώρους γενικά της εκπαίδευσης, της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, των οργανισμών να στηρίξουν τις δραστηριότητές τους με την απαιτούμενη τεκμηριωμένη πληροφόρηση.
- Τα θέματα των βιβλιοθηκών αντιμετωπίζονται ερασιτεχνικά από οποιοδήποτε μη έχοντα σχέση με τα ειδικά αυτά θέματα και όχι από τους βιβλιοθηκονόμους ακόμα και στις περιπτώσεις σε οργανισμούς που εργάζονται για πολλά χρόνια βιβλιοθηκονόμοι.
- Στο επίπεδο που βρίσκεται η χώρα μας σήμερα είναι ανησυχητικό γιατί έχουμε την τελευταία θέση μεταξύ των Ευρωπαϊκών Χωρών.
- Σήμερα σε όλες τις χώρες του αναπτυγμένου κόσμου αντιμετωπίζουν τις υπηρεσίες της πληροφόρησης σαν θέμα πρώτης προτεραιότητας και σε συνάρτηση με όλες τις άλλες αναπτυξιακές δραστηριότητες (εκπαίδευση, έρευνα, τεχνολογία, οικονομία, βιομηχανία και πολιτισμό).

- Όλες οι χώρες αντιμετωπίζουν τον επαγγελματία - επιστήμονα της πληροφόρησης (βιβλιοθηκονόμο), σαν παράγοντα επένδυσης και οικονομικής ανάπτυξης.
- Ο ρόλος των Ενώσεων των Βιβλιοθηκονόμων αναγνωρίζεται σαν πρώτος και βασικός στη διαμόρφωση και την υλοποίηση της εθνικής πολιτικής των χωρών σε θέματα πληροφόρησης.

Τέλος θα ήθελα να ευχηθώ ότι η σημερινή συνάντηση να είναι η αρχή της επαναδραστηριοποίησης της επιτροπής των Πανεπιστημιακών Βιβλιοθηκών στα πλαίσια της Ένωσης Ελλήνων Βιβλιοθηκαρίων και από κοινού να μπορέσουμε να λειτουργήσουμε με τα σημερινά δεδομένα.

Ενημερωτικά θα αναφέρω ότι η ΕΕΒ είναι μέλος της EBLIDA (Ευρωπαϊκή Ένωση Βιβλιοθηκών) και της IFLA (Διεθνής Ομοσπονδία Ενώσεων Βιβλιοθηκών και Ινστιτούτων), από τον περασμένο Αύγουστο στο 60ο Συνέδριο της IFLA στην Κούβα συμμετέχουμε σε πέντε επιτροπές:

1. Λαϊκών Βιβλιοθηκών
2. Πανεπιστημιακών Βιβλιοθηκών
3. Ειδικών - Ερευνητικών Βιβλιοθηκών
4. Επιτροπή Εκπαίδευσης
5. Επιτροπή Συντήρησης

Η ΕΕΒ σαν μέλος των πέντε επιτροπών της IFLA από φέτος θα παίρνει την ανάλογη πληροφόρηση, γι' αυτό θέλουμε στις επιτροπές αυτές οι εκπρόσωποί μας να είναι από τις ανάλογες κατηγορίες βιβλιοθηκών και την εκπαίδευση. Επίσης θα ήθελα να προτείνω τα πρακτικά του σημερινού συμποσίου να εκδοθούν ως αφιέρωμα στην περιοδική έκδοση της Ένωσης Ελλήνων Βιβλιοθηκάρων: «**ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ**».

Για την παρουσίαση του κειμένου χρησιμοποιήθηκε το αρχείο της ΕΕΒ.

ΞΑΝΘΗ 9-11-1994

Χριστίνα Οικονομοπούλου

(Βιβλιοθηκονόμος)

Πρόεδρος της Ένωσης Ελλήνων Βιβλιοθηκάρων
Βιβλιοθήκη Εθνικού Κέντρου Κοινωνικών Ερευνών